

## Візуалізація ідей. Онлайн-сервіси для створення коміксів на уроках

*Кривко Н.В.*

*учителька інформатики*

*Полтавської гімназії №33*

*Полтавської міської ради*

*Полтавської області*

*kryvko.nata@gmail.com*

Комікс як медійний феномен з'явився в українській сфері читання нещодавно, а до масового захоплення ним ще далеко. Однак, як завжди в суспільстві, першими підхоплюють нові віяння саме діти, тож не дивно, що поза школою існує досить потужна субкультура поціновувачів коміксів. Попит на комікси стабільно зростає. На ринку почали функціонувати видавництва, які випускають як перекладені, так і комікси вітчизняних авторів.

Поки вчителі розмірковують, що таке комікси – порожнє розважальне читання чи нове медіа, яке можна використати для справи виховання підлітків, – частина учнів активно займається самоосвітою. У деяких учнів саме через комікси пробуджується бажання читати, через мемну культуру виникає інтерес до літератури.

Отже, можна стверджувати, що комікси – це синтетичний вид мистецтва, сучасне медіа, яке поєднує в собі книжну графіку, кінематограф і літературу. Вони можуть розглядатися як інноваційний метод навчання. Комікси можна використовувати на різних рівнях, етапах навчання.

Розглянемо переваги використання коміксів на уроках.

1. Візуалізація. Широко відомий той факт, що більшу частину інформації (70-90%) людина сприймає очима. Тому на уроці застосовується принцип наочності, для полегшення процесу сприйняття інформації. Говто навіть якщо учень відволікся, занурився в свої думки і не почув пояснення теми, він все одно зверне увагу на те, що зображено на дошці.

Постає питання про те, що повинно бути зображено на дошці, щоб учень на це звернув увагу і «записав матеріал собі на підкірку»?

Це можуть бути тези уроку, схеми, таблиці, правила або формули, педагогічний малюнок.

Це може бути інфографіка, інтелект-карта, кластер, плакат і т.д.

Учні мимоволі розглядають те, що зображено на дошці і асоціюють це з матеріалом, який пояснює учитель.

2. Захоплюючий сюжет. Що цікавіше для дитини – список правил або казка? Думаю, що відповідь очевидна. Комікс допомагає обернути нудну і складну теорію в казкову обгортку. Діти із задоволенням слухають

розповідь учителя, співпереживають головному герою, стежать за його пригодами і, таким чином, отримують нові знання.

3. Повторення. Зазвичай в центрі уваги знаходиться головний герой коміксу (цей персонаж асоціюється з досліджуваним поняттям/ правилом/ словом і т.п.). Тобто його «ім'я» за час уроку повторюється безліч разів і, таким чином, запам'ятовується учнем. Крім того завжди можна згадати вивченого раніше героя на наступних уроках – достатньо помістити його в нову історію.

Наприклад, на одному з уроків діти познайомилися з вьорбом Run (вєрб – житель планети Інґленд, «Анґлійська через казку», О.Н. Мурашев), а на наступному їх вже чекає його друг – вьорб Jump, і вони відправляються на пікнік в парк .

4. Творчість. Протягом усього уроку діти безпосередньо залучені в процес: вони придумують пригоди для героїв коміксу, малюють картинки у себе в зошиті або на дошці, або створюють своїх героїв в онлайн-сервісі. Також завжди є можливість організувати командну роботу: об'єднати дітей в групи по 3-4 людини та дати індивідуальне завдання кожній групі, а пізніше попросити представити результати роботи всім іншим. На уроці в форматі коміксу завжди є місце творчому підходу, кожен учень може проявити свою індивідуальність і намалювати історію по-своєму.

5. Логіка і мислення. Крім уяви, на такому незвичному уроці активно розвиваються логіка і мислення, адже потрібно скласти розповідь, проілюструвати її й при цьому не втратити зв'язок з досліджуваною теорією. Давайте дітям час додумувати легенду або запропонувати свою ідею розвитку подій (можливо вона буде цікавішою).

6. Мода. Використовуючи комікси в процесі проведення уроку, учитель показує, що він знаходиться на одній хвилині з учнем. Це спосіб проілюструвати, що учитель і його урок йдуть в ногу з часом, що це саме те, що потрібно учневі в сучасному світі.

7. Універсальність. Комікс може бути використаний практично на будь-якому предметі шкільної програми.

На уроці геометрії у вигляді коміксу можна уявити доведення теореми Піфагора, на уроці анґлійської мови – це може бути захоплююча історія вічного спору між містером Інфінітив і містером Герундій, на уроці української мови в комікс можна обернути пригоди Иц та Ин. Крім проведення уроків в форматі коміксу, подібні історії в картинках можна використовувати також у шкільній газеті, наприклад, в черговому випуску учні будуть через комікс дізнаватися якийсь цікавий факт. Таким чином, відкриваються безмежні простори для фантазії.

З описаного вище можна зробити висновок, що в уроку у форматі коміксу безліч переваг. Але все ж потрібно відзначити, що не варто вдаватися до такого формату уроку щодня, інакше втрачається унікальність цього підходу, діти звикають і їм вже не так цікаво. Також

варто згадати, що необхідно враховувати вік учнів – сюжети коміксу для перших класів будуть значно відрізнятися від історій для п'ятих класів.

Зрозуміло, що навчання на одних коміксах неможливе, адже читання не можна обмежувати тільки яскравими картинками, інакше учень ризикує зовсім відвикнути від більш об'ємних текстів і книг. Малюнки не повинні відволікати від читання. Крім того, при читанні коміксів можуть виникнути складнощі з розумінням гумору, адже те, що вважається смішним в одній країні може таким не вважатись в іншій.

Комікси можуть стати яскравим доповненням до вивчення англійської, родзинкою уроку, п'ятихвилинкою гумору, що дозволяє підняти навчальний дух, але не можуть заповнити собою весь урок.

Розглянемо вправи, які можна використати при створенні коміксів.

1. Вписати пропущені слова або репліки. Ця вправа мотивує учнів до творчості і, крім того, вимагає застосувати як знання граматики, так і лексики.

2. Розставити репліки або картинки в правильному порядку. Вправу можна виконувати як самостійно, так і в групах. Учні з цікавістю читають і переказують репліки героїв і заодно змагаються, хто розставить картинки в правильному порядку найшвидше.

3. Написати відповідь на репліку у вигляді есе. Писати звичайні твори на задану тему нудно, набагато веселіше написати відповідь на репліку одного з героїв коміксу. Наприклад, «If you could wish for anything, what would it be?»

4. Прочитати комікс і відповісти на питання. В цьому випадку комікс по суті замінює звичайний текст, який ми також аналізуємо, відповідаємо на питання і робимо вправи після прочитання.

5. Написати твір в картинках. Учні доповнюють малюнками свій твір або дають ілюстровану оцінку прочитаного твору.

6. Написати біографію у вигляді коміксу. Учні можуть описати життя відомої історичної особистості, проілюструвавши її фото, зображеннями, коментарями.

Розглянемо деякі сервіси для створення коміксів.

MediBang Pain. Щоб працювати з цим мобільним додатком, потрібно мати мінімальні художні навички. Додаток містить понад 1000 видів інструментів: пензлі, шрифти, готові фони й інші матеріали для створення яскравих і креативних коміксів.

MakeBeliefsComix. Один з найпростіших конструкторів з великим набором шаблонів та символів. У них із задоволенням зможе працювати навіть дошкільник.

Toonadoo. Надає можливість користувачам створювати комікси на основі власних фотографій та зображень або використовувати галерею вже готових персонажів.

Stripcreator. У цьому середовищі немає занадто великих можливостей, але персонажі коміксів симпатичні та подобаються підліткам. Додавання текстів й редагування дуже прості.

Pixton. У цьому конструкторі використовується метод drag-and-drop, тому комікс зможе створити навіть учень без художніх талантів. З допомогою цього сервісу можна створювати інтерактивні комікси.

My StoryBook. Досить добротний онлайн-інструмент для створення коміксів та невеликих онлайн-книг. Він надає порожні сторінки, на яких можна друкувати, малювати і розміщувати зображення. Ваші сторінки збірки оповідань можуть також містити фотографії, які ви завантажете.

### Список використаних джерел

1. Е. Йорсартер. Малюємо комікси щодо сталого розвитку. Навчально-методичний посібник. Е. Йорсартер, М. Мелманн, Л. Пшеніцина, І. Семко, І. Тікота. Українську версію підготували: І. Сущенко, О. Пометун. Global Action Plan. 55 с.

2. Космацька Н. В. Мова сучасного коміксу як явища масової культури [Електронний ресурс] / Н. В. Космацька // Мова і культура. 2012. Вип. 15, т. 4. С. 15–20. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mik\\_2012\\_15\\_4\\_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mik_2012_15_4_5).

3. Москвичова А. Три історії про український комікс [Електронний ресурс] / А. Москвичова // Читомо. 2013. Режим доступу: <http://archive.chytomo.com/news/tri-istoriii-pro-ukraiinskij-komiks>.

4. Ольшанський Д. В. Дидактичні умови використання коміксів у навчанні іноземних мов молодших школярів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.09 / Д. В. Ольшанський ; Ін-т педагогіки АПН України. Київ, 2002. 20 с.

5. Програми для створення коміксів: які вони бувають. Режим доступу: <https://vktg.ru/program-for-creating-comic-books-programs-for-creating-comics-what-they-are/>

6. Н.А. Яценко. Скетчноутинг та комікси на уроках. Візуалізація ідей. Режим доступу: <https://journal.osnova.com.ua/article/68466>